

Upravniku/ci stambene zajednice
Beograd, oktobar 2024.

Zastita od požara na fasadnim zidovima zgrada Preporuke udruženja MIVUS – Mineralne vune Srbije

U svetlu najavljenih finansijskih podsticaja za energetske sanacije višeporodičnih objekata u Srbiji koje pružaju nadležni organi uprave i lokalne samouprave, a naročito uzimajući u obzir građevinske intervencije većeg obima na omotaču zgrade, udruženje MIVUS podseća da je prilikom planiranja, projektovanja i izvođenja radova nedvosmisleno potrebno primenjivati propise koji preciznije uređuju ovu oblast, čime se značajno utiče na uspostavljanje propisanog standarda u protivpožarnom i bezbednosnom smislu, a istovremeno povećava vrednost nepokretne imovine.

U cilju otklanjanja potencijalnih nejasnoća, nepotpune ili selektivne primene propisa udruženje MIVUS je pripremlilo smernice, kojima želi da informiše inženjere svih struka, privredne subjekte i investitore, kao i druge zainteresovane strane, o značaju pravilnog i sveobuhvatnog pristupa prilikom projektovanja i izvođenja radova na fasadama zgrada.

Kako je u postupku energetske sanacije ili obimnije obnove omotača višeporodičnih zgrada potrebno neposredno primeniti odredbe Zakona o zaštiti od požara, Zakona o građevinskim proizvodima i Zakona o planiranju i izgradnji, kao i podzakonskih akata donetih na osnovu navedenih propisa, u nastavku dajemo sledeće pojašnjenje:

- Pravilnikom o tehničkim zahtevima bezbednosti od požara spoljnih zidova zgrada („Službeni glasnik RS”, br. 59/16, 36/17, 6/19), koji je donet na osnovu Zakona o zaštiti od požara („Službeni glasnik RS”, br. 111/09-25, 20/15-13, 87/18-3 (dr.zakon), 87/18-41, 87/18-50 (dr.zakon)), između ostalog, specificirane su i mere pasivne zaštite od požara u vidu definisanja građevinskih proizvoda (koji u smislu Zakona o građevinskim proizvodima podrazumevaju i sklopove), koji se mogu koristiti u fasadnim zidovima, a sve u odnosu na propisanu podelu zgrada (visina zgrade, namena, broj korisnika i sl).
- Pravilnikom o načinu iskazivanja performansi građevinskih proizvoda i elemenata zgrade u vezi sa bitnim karakteristikama: reakcija na požar, otpornost na požar i ponašanje pri spoljašnjem požaru ("Službeni glasnik RS", broj 21/22) utvrđen je način iskazivanja performansi građevinskih proizvoda i elemenata zgrade navedenih bitnih karakterisitika;

Određene su tri osnovne vrste spoljnih zidova:

- „Sendvič” zidovi
- Ventilisani zidovi
- ETICS (kontaktna fasada)

Pored jasne definicije građevinskih proizvoda za izolaciju i propisanih zahteva reakcije na požar, (predviđeno po SRPS:EN 13501-1), navedeni Pravilnik dodatno propisuje obaveznu upotrebu horizontalnih i vertikalnih prekidnih rastojanja (barijera) od negorivih izolacionih materijala (klase reakcije na požar A1/A2) ukoliko na fasadnim zidovima nisu u potpunosti primenjeni negorivi materijali i to:

1. **Član 9.** definiše obaveznu primenu pojaseva od negorivog materijala u ETICS fasadama na granicama požarnih sektora/segmenata:

Član 9

Ako sistem ili komponente sistema spoljnih zidova sa kontaktnim toplotno-izolacionim sistemom (ETICS), Tabela 3 nisu u celini od negorivog materijala, moraju se predvideti horizontalni i vertikalni pojasevi na granicama požarnih segmenata i požarnih sektora, čija debljina ne može biti manja od debljine termoizolacionog materijala, na način prikazan na slici 1 u Prilogu 2. koji je odštampan uz ovaj pravilnik i čini njegov sastavni deo.

Materijali od kojih se izvode pojasevi iz stava 1. ovog člana moraju imati koeficijent provođenja toplote manji nego beton s amornim agregatom karakteristike $\lambda = 1.3 \text{ W/mK}$ (tu spadaju i ploče od presovane mineralne vune, gips ploče, čeljusti i laki betoni, glinene i silikatne opeke itd.) i moraju biti klase reakcije na požar prema SRPS EN 13501-1 najmanje:

Prilog 2.

- 1) klase A1 na granicama požarnih segmenata;
- 2) klase A2 na granicama požarnih sektora.

Materijali iz stava 2. ovog člana moraju biti pričvršćeni negorivim ankerima.

2. **Član 13** definiše obaveznu primenu pojaseva na ETICS fasadama od negorivih izolacionih materijala prilikom sanacije postojećih objekata (energetska sanacija) u nivou svake međuspratne konstrukcije, bez obzira na visinu i spratnost objekta:

Član 13

Ako se na postojeće objekte ugrađuje toplotno-izolacioni sistem (ETICS) ili komponente sistema koji nije u celini od negorivog materijala, tada se u nivou svake međuspratne konstrukcije mora ugraditi negorivi horizontalni pojas visine najmanje 1m izveden od materijala klase reakcije na požar A1 prema SRPS EN 13501-1, ili se moraju primeniti zahtevi za sistem odnosno komponente sistema koji se odnose na prvu višu kategoriju zgrade iz Tabele 3. ovog pravilnika.

S obzirom na planirani obim energetske sanacije višestambenih zgrada u Srbiji, kao i na ETICS sistem kao dominantnu vrstu termofasade kod nas, potrebno je posebno obratiti pažnju na primenu navedenog Pravilnika u svim segmentima koje propisuje, a naročito na poštovanje pomenutog člana 13.

Takođe naglašavamo da je u svim aktivnostima:

- izrade tehničke dokumentacije ili izgradnje novih zgrada;
- izrade tehničke dokumentacije ili izvođenja radova u kojima se na bilo koji način utiče na unapređenje energetske svojstava postojećih zgrada (npr: unapređenje energetske efikasnosti, zamena tehničkih sistema energetski efikasnijim i dr.);
- postupku utvrđivanja energetske svojstava (novih ili postojećih) zgrada,

obavezna primena odredaba Zakona o planiranju i izgradnji („Službeni glasnik RS”, br. 72/09, 81/09 - ispr, 64/10 - odluka US, 24/11, 121/12, 42/13 - odluka US, 50/13 - odluka US, 98/13 - odluka US, 132/14, 145/14, 83/18, 31/19, 37/19 - dr. zakon, 9/20, 52/21 i 62/23), Pravilnika o energetske efikasnosti zgrada („Službeni glasnik RS”, broj 61/11), Pravilnika o uslovima, sadržini i načinu izdavanja sertifikata o energetskim svojstvima zgrada („Službeni glasnik RS”, br. 69/12, 44/18 - dr.zakon i 111/22) i Pravilnika o sadržini, načinu i postupku izrade i načinu vršenja kontrole tehničke dokumentacije prema klasi i nameni objekata („Službeni glasnik RS”, broj 2/23) – Prilog 13, **koji bliže uređuju oblast energetske efikasnosti zgrada.**

U dosadašnjoj praksi je primećeno da se ne poštuje obaveza postavljanja pojaseva od negorivog materijala u nivou svake međuspratne konstrukcije i na taj način se ugrožava definisani stepen zaštite od požara fasadnih zidova zgrada i povećava mogućnost fatalnih posledica u slučaju pojave požara na objektima. Primenom barijera od negorivih materijala, sprečava se širenje požara preko fasade zgrade, po visini i širini objekta i smanjuje rizik od fatalnih ishoda i velike materijalne štete.

Za sve nedoumice u vezi sa primenom predmetnih pravilnika, možete se obratiti našem udruženju ili resornim ministarstvima.

S poštovanjem,

Tihomir Civkaroski

Predsednik Udruženja Mineralne vune Srbije

Dušan Korunoski

Sekretar Udruženja Mineralne vune Srbije